

כיצד מברכין פרק שישי ברכות

מד.

עין משפט
נר מצוה

קמדר א מיי' פ"ג מהל'
זרכות הלכה ה
והלכה ז קמג עשין כח
טוש"ע או"ח סימן ריב סעיף
:ח

קָמָה ב' מִי" שָׁם הֵל' ג
והלכה יא סמג שם
עוש"ע או"ח סי' רח סעיף א
[ד]

קמו ג מיי פ"ג מהל'
צרכות הלכה יג ופ"ח
הל' יד סמג שם טוש"ע שם
[חזקוני ג-ה]

קמו ד מיי' וסמג שס
טוש"ע א"ח סימן רח
סעיף י:

רבינו חננאל

מתני' (הביאור) למלית
פירוט ספלי טרית]. באוכלי
היהו גנורט. שבו.
שמקומם מאוד הוואכלם
אוכל דבר מלית עמהם,
בדאמרנין לקמן שהיו
תובנין טרית לקוצני
תאנין, ואותו מלית עיקר,
שאי אפשר לאוכלי פירות
גנורט בלא ע, והפח עמז.
אינו אלא לפת ב דמלית.
ויזנא סלקא דעתך. [ע"פ]
אמר ר' ריבין, ל' אן. [ע'
ר' חיה] היתה לו לינא, המלך
שהיו מציאין ממנה
ששי בראו ספלי טרית.
ש"י ספלים מלאים טרית,
והוא המלח שאוכלין את
הספלין מזהבין וזכר

[illegible][illegible]

באובלי פירות גנוסר שנו, שהמליח עיקר שהוא צא להשיב הלכ שחלם מפני מתקות הפירות והפת שאלהריו טפל ואינו צא אלא בשביל המליח וא"ת פירות הוי עיקר ומליח טפל וזכרך על הפירות ולפטור כולהו ו"ל ממירי שלא אכל הפירות באומלל מעמד א"נ בשעה שאכל פירות גנוסר לא

היה שם עדיין מליח ופת דלל היה יודע שחילש לבו ממחמת המתיקות: **מברך** ע"ה המל"ח. ואף על גב דלאשמעין דפת פטרות את הפרפת דאילתריי לאשמעין דפעמים דפת טפל: **רבי עקיבא** אומר אפי' אב"ש ש"ס והוא מזוני בו. ולא דמי להדיא דלעיל (דף לו.)

ד"ר ג' נתן רשות לר"ע לזכר וכו'
דשמי הכל דליקבע מוניה עליה:
על העין ועל פרי העין. אבל על
היין מזכירים על הגפן ועל פרי
הגפן לזכין דין קוצע בזה לענשו
משום חציבותה הוא הדין לאחריו
ובחתימה יש שחוטמין על הארץ ועל
הפירות ויש שחוטמין על הגפן ועל
פרי הגפן מיהו לכאורה משמע דל"ס
לשנות החתימה שהרי אין אנו משנין
רק לומר פרי הגפן במקום פרי העץ
אבל בעלמא היכא דלא מזכרין על
העץ אלא בפתחא על הארץ ועל
הפירות ציין גמי אין לשנות וכו'
המיימוני מוזכר להוכיח זה מעין
המאורע בשבת וי"ט וכן משמע
בירוש' ומיהו לא נהגו העולם כן ויכול
להיות מה שמוכרים מעין המאורע
היינו דוקא פשיטא שהיו רגילין
לקבוע אצין ואומינה פירות אבל
האידנא לא קצעי ופר"ח היכא דאכיל
מיני מזונות כגון דייסא ותאנים ושמי
חמרא מזכר בירוש' אתא ה' א"מ"ה על
המחיה ועל הכלכלה על הגפן ועל
פרי הגפן ועל העץ ועל פרי העץ ועל
מזונות השדה וכו' ותחת זאת א"מ"ה
על הארץ ועל המחיה ועל הפירות
ולא הוי חתימה בשמיה דהארץ היא
המואלה המחיה והפירות:

אִינְהוּ מִיבֵּא אֲבָלִי וְאֵנָּה מְבָרְכִין.
 משמע שאין נראה למקשן
 שידברו האמוראים דבבל בשביל בני
 ארץ ישראל כי כך פר"ט גבי (קדושין
 כט:) לעולם ישא אשה ואחר כך ילמוד
 תורה ותנא אחריתי ללמוד תורה
 ואחר כך ישא אשה ומסקין הא לן והא
 להו ופרש ר"מ דר' יוחנן היה מדבר
 בשביל תלמידיו שהיו מבבל דשמא
 הכא קים ליה למקשן דבאותה שעה
 שאמר רב חסדא הא מילתא לא היה
 לפניו שום תלמיד מא"י וכן לא שום
 תלמיד מבבל לפני רבי יוחנן וא"כ
 לא היה מוזיר רב חסדא שהיה מבבל
 כי אם לפניו בבל ולהכי פריך היאך
 יברכו בני בבל על הארץ ועל פירותיה
 משמע דקאי דוקא על פירות של ארץ
 ישראל והם אינם אוכלים אותן:
 ע"דנא

בבוע מטובה רחם ה' אלהינו על ישראל עמך ועל
ישלים עיר קדשך במהרה בימינו והעלנו לתוכה
מינין על המחיה ועל הכלכלה ועל תנובת השדה
כי אתא וזו רב דימי אמר רב חתים ב"ח ברוך
הוא על הארץ ועל פירותיה ור' יוחנן אמר על הארץ
להו מתקופ לז' ר"נ בר יצחק אינהו אכלי ואנן
ל הפירות ר' יוחנן אמר על הארץ ועל פירותיה
אמר

דיו צורא

מתנב' מליה. כל דבר מלוח: **גמ' פירוס גוסר.** פירות
אחרץ ים כנרת חשובים מן הפת: **ויוגא.** משמע מידי דבר אכילה:
מוזוגא. דבר הסועד: **דשריק דודנא מאפוסיה.** שהצבזב מחליק ממלחו.
מתוך הלהת פנים בשרו מחליק: **עד דמריה.** דעתו מטרפת:

מתני' אביאנו לפני
עמו מברך על המ
שהפת טפלה לו ^(א) זה
ועמו טפלה מברך
הטפלה: **גמ'** ומי א
עיקר ופת טפלה אמר
עוירא אמר רב אשי
שנו ^(ב) אמר רבה בר
בביתיה דרבי יוחנן ל
היונין בי מאה מוקט
עשרה עשרה וכי ה
ליה כל חד וחד מאה
^(א) הוה מחזיק להו צנא
להו ומשבתע דלא

אלא אימא מזונא רב
שריק ליה דודבא מ
אסי הוו אכלי עד דגנו
אכיל עד דמריר ואמ
שאיא והוה משדר
באלושי אבתריה וכ
אתא רב דימי אמר ע
המלך בהר המלך
ששים רבוא ספלי טרי
לע"ש כי אתא רבין א
לינאי המלך בהר
ממנו ארבעים סאה
בחדש כי אתא ר'
היתה בארץ ישראל
שמינים זוגות אחים
זוגות אחיות כהנות
ונהרדעא ולא אישכחו
דהוו נסיבן לרמי בר
חמא ואע"ג דאיניה ה
ככהני אמר רב כל סעו
סעודה אמר רבי חייא
סעודה שאין בה
מתני' אכל ענבים
אחריהם שלש ברכות
וחכ"א ברכה אחת (ו)
אפי' אכל שלק והוא
ברכות השותה מיס

נהיה בדברו ר' שרפ
דכתיב ¹ארץ חטה וי
חם וגו' וכתיב ²ואכלת
ור' ג נמי ארץ הפסיק
יעקב בר אידי א"ר חננ
ולבסוף ברכה אחת מ
המינין בתחלה מברך
לרב דימי מאי ניהו [א]
ברי השני ועל תנובת

ולינו לאכול מפריה ולעל מזבחך ותבנה לנו מזבית לכל דחמשת ימיה מיחתם במאי חתך ככא מאי רב חסדא א פליגי הא לן והא א אמר על הארץ

מרתני' מליה. כל דבר מלוח: ג
אחרי ים כנרת חשונים מן הפת: זינא
ומנווא. דבר הקועד: דשירק דודנא מאפוס
מתוך להלם פנים זשרו מחליק: ע
זנלוש. אכולוכי בני אדם: ספלי
ערים. ספלים מלחם חמיות דג
סחתור סקורים סוויני'א: קללי
להאליס. למאכל פועלים שקוצים
תאליס והיו מרובים עד שכל אלו
לעריכין להם למאכל: דריכות.
קוצי'א'ש זע"א: משלש דריכות

מסורת הש"ס

[illegible]

תורה אור השלם

1. אֶרֶץ חֹשֶׁה וּשְׁעָרָה וְגִפֹּן
 תִּתְּנָהּ וְיִמּוֹן אֶרֶץ יִית שְׁמֹן
 יִדְבֹשׁ: אֶרֶץ אֲשֶׁר לֹא
 נִסְכַּנְתָּ תֹאכַל בָּהּ לֶחֶם
 לֹא תִחַסֵּר בָּהּ אֶרֶץ
 אֲשֶׁר אֲבָנֶיהָ בְּרִדֹל
 מִתְּרִיחַ תִּחְצֹב נֶחֱשֶׁת:
 דְּבָרִים ח ה ט
 2. וְאִכְלֹת וּשְׁבַעַת וּבִרְכַת
 אֵת יי אֱלֹהֶיךָ עַל הָאֶרֶץ
 שֶׁשָּׁבַע אֲשֶׁר נָתַן לָךְ:
 דְּבָרִים ח י

הגהות הב"ח

(א) במשנה מליך בתחלה:

גליון הש"ס

גמ' למעושי הכוסם את
החמה. ע' לעיל ל"ז ע"א
תוס' ד"ה הכוסם:

הגהות הגר"א

[א] מאי יהוה צדקה א"י מעין
 י"ב א"ל דקמשתא מניס
 עול המהמה וכלכלה כו'
 עול טווב ומעטיל לכל וחומה
 הארץ ועל המהמה אפירי דען
 ועל הען ועל פרי הען.
 דתמרה על הען ועל פרי
 תמחם במאי חסיר
 סקדא אמר כו'. כן הוא ג'
 וראש' ולגרי שלנו ג'
 אמר לא פשת מיניס:
[ב] שם (כי אחא רב דימי
 א"ר חסיר ב"ר"ם ברוך מקדש
 שרכל ור"ם הכא מאי)
 תל"א:

לעזי רע"י

טונינ"א. טונה. קוביא"ש
[קובידי"ש]. להקה.

מוסף רש"י

[illegible]

בשנן (סידור רש"י סי' קיג, הפרדס עמ' קעח, מחז"ו סי' עא).